

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 233:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Fællesantenneanlægs modtagning fra kommunikationssatellitter m.v.).

Af ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen).

(Fremsat 29/4 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

Lovforslaget, som her er til behandling, er et resultat af de politiske drøftelser, der har fundet sted mellem regeringspartierne og Socialdemokratiet om en justering af grundlaget for hybridnettet.

Vort udgangspunkt har været fortsat udvikling af hybridnettet frem imod et bredbåndstransmissionsnet, der sikrer, at vi er på højde med udviklingen på det informations-teknologiske område. Dette opnås ved, at telefonselskaberne får bedre mulighed for at tage konkurrencen op med parabolantennemarkedet, samtidig med at der sker en liberalisering af adgangen til at modtage radio- og tv-programstof fra kommunikationssatellitterne.

For os i Socialdemokratiet har det afgørende været, at målsætningen, en udbygning af hybridnettet, så det når frem til alle kommuner i Danmark, fastholdes, og det er lykkedes ved aftalen om, at inden udgangen af 1991 skal alle behov for bredbåndstjeneste kunne opfyldes med 3 måneders varsel.

Jeg vil gerne i denne forbindelse endnu en gang fastslå, at hensynet til erhvervslivets muligheder og hensynet til den offentlige sektor spiller ind med stor vægt. At vi samtidig får et tidssvarende transmissionsystem for alle typer af fjernsynsprogrammer, som folk måtte ønske, er en sidegevinst, som bestemt er at foretrække frem for andre tekniske løsninger, der kulturpolitisk har mindre nuanceret programudbud.

I forbindelse med denne justering af hybridnettaftalen har vi fra socialdemokratisk side lagt megen vægt på at få en række kulturpolitiske ønsker i forbindelse med tv-programpolitikken opfyldt, og det er faktisk lykkedes. Det er slået fast, at i alle større kabelanlæg skal der være plads til lokal-tv blandt valgmulighederne. Nu tror jeg nok, at brugerne under alle omstændigheder vil vælge lokalprogrammet som et af tilbudene, men vi har altså ønsket at give alle tre danske programmer en fortrinnsstilling.

Mellem regeringen og Socialdemokratiet er det aftalt, at der ikke på nuværende tidspunkt oprettes et centralt kabelnavn, men vi er enige om at følge udviklingen, og hvis der skulle vise sig et behov, er vi enige om at vende tilbage til dette spørgsmål.

I første omgang indføres brugerindflydelse på programvalget, idet det helt klart er brugerne, der bestemmer, hvilke programmer de skal modtage. Det er hverken telefonselskaber, kommuner eller boligforeninger, der skal bestemme, hvilke fjernsynsprogrammer folk skal se.

Der er tale om to sæt beslutninger, der skal tages. For det første, om man i det hele taget vil tilslutte sig hybridnettet, og hvis man tilslutter sig inden for rammerne af de vedtægtsbestemmelser, der gælder i ethvert ejerforhold, kommer for det andet selve beslutningen om antal og valg af programmer. I denne forbindelse har vi tænkt på sikring af mindretal med bestemte programønsker. Er mindretallet rimelig stort i forhold til programkapaciteten, skal mindretallets ønsker opfyldes.

Efter lovforslagets vedtagelse vil der ikke være andre begrænsninger med hensyn til nedtagning af programmer fra kommunikationssatellitter, end hvad vi i Danmark er forpligtet til i henhold til internationale aftaler. Trods denne nye mulighed håber vi i Socialdemokratiet, at antenneforeningerne vurderer

[Tastesen]

hybridnettets muligheder for et bredere kulturelt tilbud, hvor nabolandenes programmer kommer med – her tænker jeg især på England, Tyskland og de nordiske lande – at man tager hensyn til, at det er væsentligt at få et meget bredt programudbud.

Jeg kan altså på Socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling, så vi kan få det vedtaget inden grundlovsdag.

Annelise Gottfredsen (KF):

Vi kan naturligvis også tilslutte os lovforslaget, og vi er glade for, at det nu er fremsat. Det er naturligt, at der hersker frihed i æteren, og at der med denne lovændring åbnes mulighed for, at alle kan nedtage fra luften, hvad de har lyst til, med parabolantener, og hvad man nu ellers måtte kunne finde på.

Jeg tror naturligvis på hybridnettets udbredelse, som giver mange muligheder, også for nedtagning af programmer fra vore nabolande. Men vi er heldigvis forskellige, og når teknikken giver flere muligheder for fremføring af kommunikation og dermed også anden kommunikation, skal vi have lov til at vælge.

Det er klart, at denne ændring kan medføre ændring i tid og omfang af hybridnettet. Jeg er nu ikke så sikker på, at dette vil ske, måske tværtimod. Men mulighederne består, og det er rimeligt med den justering, lovændringen lægger op til, nemlig en justering af grundlaget, og at televirksomhedernes engagement tilrettelægges i overensstemmelse med resultatet af justeringen. Der skulle herefter være stabilitet i gennemførelsen af hele projektet.

Det er ligeledes velkomment, at brugerne af fællesantenneanlæg, som ikke ejes af brugerne, får indflydelse på programvalget, naturligvis, må man da sige. Rammerne for en sådan medindflydelse vil blive fastsat af ministeren for offentlige arbejder.

Jeg tror, vi med denne lovændring har løst nogle knuder, der kunne komme i vejen for en gunstig udvikling af en teknologi, der under alle omstændigheder vil få stor indflydelse på vores hverdag.

Helge Sander (V):

Den ro, der har været på hybridområdet, siden vi indgik forliget i marts måned, er for os det bedste bevis på, at vi har lavet et stykke arbejde, der peger i den rigtige retning. Ikke nok med at vi har fået ro og fået skabt nogle forhold, folk kan leve under; vi har også fået skabt forhold, der giver andre konkurrencebetingelser til glæde for dem, der skal sælge, men forhåbentlig også til glæde for alle dem, der skal modtage.

Efter den debat, der har været, er det væsentlige selvfølgelig, at der nu er fuldstændig frihed til at nedtage de programmer fra satellitterne, folk måtte ønske, og det er en frihed, som er ubegrænset. Det er altså ikke således, som jeg har set at der nogle steder er udtrykt frygt for, at det er begrænset, således at om nogle år gælder det ikke længere, så skal man tilslutte sig hybridnettet. Der er fuldstændig frihed.

Til gengæld har vi forsøgt at styrke den del, der vedrører erhvervslivet. Jeg kan ikke lægge skjul på, at vi er meget begejstrede for inden for Venstre, at vi her tager erhvervslivet ved hånden og sørger for, at det bliver forsynet først og fremmest. Vi har oven i købet understreget det i forligsteksten, hvor der står, at såfremt teleselskaberne ikke kan opfylde de krav og ønsker, der er fra erhvervslivet, skal ministeren for offentlige arbejder have besked.

Vi føler i den forbindelse, det er væsentligt, at vi har fået ens prisfastsættelse over hele landet, uanset om det er i de tyndere befolkede egne eller i de dele af landet, hvor folk bor noget tættere, hvor det umiddelbart skulle være billigere.

Med andre ord må folk selv sørge for det med tv, men har så til gengæld fået fuld frihed. Erhvervslivet bliver støttet i det omfang, vi har følt vi kunne gøre det, som det også fremgår af teksten.

Jeg synes, det er væsentligt at sige endnu en gang, når nu vi har givet frihed, at vi taler om to forskellige slags tv, dels hybrid-tv, dels parabol-tv. I debatten får man ofte det indtryk, at det er den samme vare, men det må vi understrege at det ikke er. Når jeg siger det herfra, er det, fordi vi nødig skulle komme i den situation, at man nu, hvor der er så stor begejstring for denne frihed, tror, man køber noget andet end det, man i virkeligheden får. Det er to forskellige produkter. Men

[Helge Sander]

nu er der i hvert fald frit valg, og så må folk vælge, hvad de foretrækker.

Men når vi taler om parabolerne, må vi også understrege, at den første af disse direkte sendende satellitter jo ikke er sendt op endnu, og jeg kan forstå på de seneste meldinger, at nu er der igen en udsættelse på vej af den første af disse DBS-satellitter.

Den tekst, som foreligger, og som er udmøntet i det lovforslag, vi behandler, er der ikke meget at sige til. Den er i hvert fald meget, meget gennearbejdet og gennemdrøftet de fem partier imellem.

Men jeg kan ikke undlade at bemærke det, vi har fået oplyst fra radiobranchen om denne paraboltilladelse, hvortil der skal erlægges en afgift på 400 kr. Det er på sin vis selvfølgelig i orden, at hvis man skal have en sådan tilladelse, så betaler man, for at det ikke skal koste det offentlige penge, men at dette beløb skal erlægges hvert år, står vi umiddelbart lidt uforstående over for. Så i hvert fald den del af det – dels gebyret på de 400 kr., dels det, at det skal fornyes hvert år – føler vi fra Venstres side at det ville være naturligt at tage op under udvalgsbehandlingen.

Til slut vil jeg sige med hensyn til de kulturpolitiske ønsker, som hr. Tastesen var inde på, at vi sagtens kan leve med, at det niende program skal være et lokalt tv-program. Jeg tror ligesom hr. Tastesen heller ikke, det får den store indflydelse. Jeg tror, folk vil vælge det, men nu står det altså i teksten, så det i hvert fald er en kendsgerning.

Med hensyn til brugerindflydelsen og mindretalsbeskyttelsen har vi fået nogle formuleringer, som jeg tror vi alle sammen kan være tilfredse med, og lige så tilfredse er vi med, at kabelnævns spørgsmålet er blevet udsat. Det er vi tilfredse med, fordi vi ganske enkelt ikke mener, at kabelnævnet er relevant eller nødvendigt i den øjeblikkelige situation.

Ingerlise Koefoed (SF):

Lovforslaget er jo, som det er blevet sagt, en opfølgning af det ændrede hybridnetforlig, som blev indgået mellem Socialdemokraterne og regeringen i marts i år.

Det er bl.a. en følge af al den uro, der var ved juletid, hvor folk – ret naturligt – begyndte at modtage programmer fra kommunikationssatellitter via paraboler, selv om de ikke havde fået tilladelse til det.

Nu får de altså tilladelsen, og der sker det, som SF og Det Radikale Venstre støttet af Fremskridtspartiet foreslog ved et dagsordensforslag den 12. februar i år, nemlig at man ligestiller fjernsynsfolket med hensyn til, om det vil modtage de velsignede udenlandske kommercielle programmer gennem hybridnettet eller via parabolantennerne. Og for at telefonselskaberne så ikke skal blive alt for kede af det, får de mulighed for, så vidt jeg har kunnet læse det, ud over at tilbyde hybridnettilslutning også at sælge paraboler.

Resultatet er så, at alle de strålende ideer, som telefonselskaberne og P&T havde om at skabe sig en ny levevej ved at udbygge hybridnettet over det meste af landet, er blevet skrinlagt. Der vil nu komme hybridnet dér, hvor fællesantenneanlæggene kan få tilbudt hybridnettet billigere end parabolantenner, dvs. fortrinsvis i tætbebyggede områder i de store byer.

Men hvad så med det erhvervsliv, som efter Socialdemokratiets og regeringens mening i sin tid slet ikke ville kunne få klaret informationsbehovene, hvis vi ikke fik etableret hybridnettet? Ja, som vi sagde dengang, så har de to ting ikke ret meget med hinanden at gøre, ikke andet, end at man ved en hurtig etablering af hybridnettet kunne få sat fart i nedlægningen af lyslederkablerne over en stor del af landet og dermed måske sikre erhvervslivet en kortere vej til de kabler den dag, det skulle have brug for dem.

Men hybridnettet er ikke nogen forudsætning for, at erhvervslivet kan få alle de bredbåndstjenester, som det måtte ønske sig. Det har vi hele tiden sagt, og det fremgår da også af det nye hybridnetforlig, at man nu endda til fælles takst over hele landet vil tilbyde erhvervslivet bredbåndstjenester, og at man vil gøre det sådan, at man inden 1991 kan sikre, at ingen skal mangle en ønsket bredbåndstjeneste mere end 3 måneder.

Man kan selvfølgelig ikke lade være med at more sig lidt over, at alt det, som man har sagt i flere år om nødvendigheden eller ikke-nødvendigheden af et hybridnet m.v., nu har vist sig at slå til.

Vi har i vores kabellevsforslag et afsnit om, at de mennesker, der er tilsluttet ikke-brugerejede fællesantenneanlæg – det vil især sige anlæg ejet af kommunerne – skal sikres

[Ingerlise Koefoed]

indflydelse på programvalget, og der skal etableres mindretalsbeskyttelse ved programvalg. De ting bliver opfyldt med bemærkningerne til dette lovforslag, fordi ministeren lover at udarbejde en vejledning for, hvordan sådan en brugerindflydelse og mindretalsbeskyttelse kan udformes.

Det er i og for sig udmærket, men for os havde det nu været bedre, om det var blevet nedfældet i en lov, at man skulle lave den brugerindflydelse og den mindretalsbeskyttelse, end at man vil nøjes med velsagtens at udarbejde en standardvedtægt, som fællesantenneforeningerne så kan rette sig efter eller ej.

Man prøver jo også her at ophæve de problemer, der har været ved, at telefonselskaberne har sammenblandet en kommerciel og en kulturel virksomhed ved at tilbyde programpakker, ved at træffe aftaler med ophavsmændene om programmer osv. Men man gør det faktisk kun halvt, med halvt lukket mund, for man siger, at muligheden for at vælge enkeltprogrammer skal være der, men at det selvfølgelig vil blive billigere, hvis man vælger flere programmer på én gang.

Jeg synes, at man skulle have etableret kabelnævnet nu. Jeg kan ikke forstå, at man er så modvillig mod at få en uvildig instans, der forhandler med programejerne, og som tilbyder programmerne enkeltvis til fællesantenneforeningerne.

Jeg mener, at det er nødvendigt, at vi under udvalgsarbejdet borer noget i dette spørgsmål, og at vi – i hvert fald nogle af os – prøver endnu en gang, om man ikke kunne få et kabelnævn. Havde vi haft én fælles fællesantenneforening, så havde det været en anden sag, for så kunne de have overtaget forhandlingerne. Det har vi ikke. Vi har to, som tilmed næppe er enige om så forfærdelig mange ting, og derfor mener jeg, vi skal gøre noget for at få etableret det kabelnævn.

Til sidst vil jeg gerne beklage mig over, at vi får dette lovforslag så sent på folketingsåret. Jeg synes, det er at byde Folketingets kulturudvalg nogle meget dårlige arbejdsvilkår, at vi skal have det her så sent.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal i det store og hele henvise til fru Ingerlise Koefoeds tale og så blot tilføje: hvad sagde vi?

Arne Melchior (CD):

Uanset at der er enkelte punkter, sætninger, i den nye politiske aftale om grundlaget for hybridnettet, som jeg er lidt mindre begejstret for end andre, kan jeg på CDs vegne varmt anbefale, at dette lovforslag gennemføres inden grundlovsdag.

Jeg finder, at det, der er nået her, er fortrinligt. Det giver en større frihedsgrad, uden at sigtet i den oprindelige aftale og folketingsvedtagelse er tabt af syne. Jeg vil sige snarere tværtimod.

Jeg skal i denne sammenhæng citere fra bilag 2 til lovforslaget, nemlig resultatet af de politiske drøftelser om justering af grundlaget for hybridnettet, 1. spalte, punkt 3, følgende sætninger:

»Parterne lægger i den forbindelse afgørende vægt på, at erhvervslivets muligheder for betjening med bredbåndstjenester fremmes mest muligt over hele landet.

Ved udgangen af 1991 forudsættes den målsætning opfyldt, at alle behov for bredbåndstransmissionskapacitet kan opfyldes med 3 måneders varsel.«

Det synes jeg er overordentlig fortrinligt og helt fastholder den målsætning og den hensigt, der var for et par år siden.

Det er jo svært at kigge bare nogle få år frem i tiden, og særlig når der er teknik og økonomi involveret; så gøres det endnu vanskeligere. Derfor var der forudset justeringer og ændringer i aftalen, og det er altså en sådan justering, der hermed foretages. Jeg kan gratulere de involverede ministre med det resultat, der er opnået.

Jeg skal tillade mig at henvise til, at det var forudsat såvel ved indarbejdelsen af justeringsmuligheden som ved en række svar i Folketinget til udvalget, at der måtte forventes ændringer netop bl.a. på grund af den tekniske udvikling i disse ting, at der måtte forventes en sådan justering. Der er nu gået et par år, siden aftalen blev indgået, og det føles derfor helt naturligt, at denne justering finder sted nu.

Så var der de to sidste ordførere. Bl.a. var der jo altså fru Ingerlise Koefoed, der talte

[Arne Melchior]

om hybridnettets nødvendighed, og hvor den nu var blevet af.

Se, hybridnettet har aldrig været nødvendigt som andet end en overgang til det landsdækkende bredbåndsnet. Det er det, der er nødvendigt. Og det er stadig lige nødvendigt. Jeg er fortsat fuldstændig overbevist om – med de reservationer, der ligger i at spille spåmand – at såvel af kapacitets- som af kvalitetsmæssige grunde vil bredbåndsnettet være en kendsgerning i løbet af 1990'erne i alle industrialiserede lande, og det skal ikke ødelægges af, at Danmark her undtagelsesvis er på forkant med den tekniske udvikling.

Det vil blive til gavn ikke blot for erhvervslivet, men også for alle familier og borgere. Det vil give større frihed i kraft af større muligheder for den enkeltes udfoldelse og udnyttelse af sin tid, og derfor hilser jeg det med stor glæde.

Fru Lone Dybkjær sagde i sin gribende korte tale: hvad sagde vi? Jeg kan godt huske, hvad fru Lone Dybkjær sagde i sin tid. Hun sagde bl.a., at hun gerne ville vide, hvad for en verden denne nye teknik ville frembringe, og hvordan vi til den tid ville benytte denne nye teknik. Jeg svarede dengang, at hvis man altid skulle have det at vide, inden man indførte noget nyt, så kunne man aldrig nogen sinde her på Jorden indføre noget nyt, for man ved ikke, hvordan menneskene vil reagere. Man må have den tillid til sig selv og hinanden, at man vil maksimere mulighederne og minimere risiciene. Det er jeg overbevist om at den højt oplyste danske befolkning vil evne. Derfor er jeg strålende tilfreds med det opnåede resultat.

Jeg håber, at televirksomhedernes markedsføring af produktet vil blive noget kvikere og noget bedre og også noget mere helhjertet, end jeg så det i opstartfasen. Men i øvrigt er jeg ikke særlig meget skuffet over, at det ikke er gået stærkt i starten. Også dette var forudsagt, og det er faktisk nu kun et års tid siden, at markedsføringen af hybridnettet overhovedet startede. Jeg er overbevist om, at det vil gå, som jeg spåede for et par år siden, nemlig at efter et par langsomme opstartår, så vil der komme en accelerering. Den tror jeg stadig på vil indtræffe, og til dette er det foreliggende lovforslag et fortrinligt instrument.

Poulsgaard (FP):

Fru Ingerlise Koefoed tog en stor del af æren. Jeg mener nu, at en del af æren for dette forlig tilhører Fremskridtspartiet. Vi har været utrættelige i vor kamp mod det formynderi, der har været tale om.

Men så synes jeg, det da var dejligt at høre hr. Arne Melchior, for nu begynder vi da at komme lidt ned på jorden igen, begynder at nærme os realiteten. Da vi hørte Venstres ordfører, hr. Helge Sander, og den konservative ordfører, var der jo simpelt hen ikke ende på den frihed, der var. Det var frihed overalt. Det er slet ikke tilfældet. Der ligger jo en masse restriktioner i det her endnu. Men vi er på vej mod frihed, så det bliver fuldstændig frit. Større frihedsgrad, sagde hr. Arne Melchior; det er nok rigtigt. Men all right, vi hilser lovforslaget velkommen.

Til fru Ingerlise Koefoed kan man da kun sige: hvor længe skal fru Ingerlise Koefoed sidde herinde for at vide, at når der er flertal, så er det lige meget, om der er tid til et udvalgsarbejde. Det betyder ingenting, det er bare noget, man bruger udadtil. For sådan er det jo. Vi andre arme mennesker skal fremsætte forslag inden den 5. februar, eller hvornår det er. Men når de store gør det, så er det lige meget, så skal det nok klares alt sammen. Men sådan er der jo forskel på folk.

Vi er tilfredse med, at vi er kommet et skridt på vejen mod fuldstændig frihed på tv- og radioområdet, men vi er noget skeptiske over for de 400 kr. Det glædede mig i hvert fald, at hr. Helge Sander også var inde på det. Vi kan måske godt gå med til et engangsbeløb på 400 kr., det vil jeg ikke afvise, men hvis det skal være en årligt tilbagevendende begivenhed, at man skal betale 400 kr., så vil vi i hvert fald godt se nogen dokumentation for, hvad disse penge skal bruges til.

Med disse ord vil jeg gerne udtrykke tilfredshed med, at vi er kommet så langt, som vi er.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg bliver nødt til lige at anholde hr. Poulsgaards bemærkning om restriktionerne, for jeg har lidt svært ved at finde dem i det materiale, vi har fået lagt på bordet. Og for at der ikke nu skal danne sig myter om, at der stadig væk er begrænsninger for dem,

[Helge Sander]

der gerne vil modtage signalerne fra satellitterne ved egen parabol, synes jeg, det er meget væsentligt, at hr. Poulsgaard peger på, hvilke restriktioner det er.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Der kunne peges på flere. Der skal tilladelse til. Jeg vil da foreslå hr. Helge Sander at tage en tur op til Ålborg og snakke med den antenneforening, der ikke kan få lov. Der kommer flere op efter mig, og så får vi nok det her afklaret.

Men der ligger altså ikke frihed i det, ikke det, vi forstår ved frihed, som der burde være på det område. Det tror jeg skulle være klart for enhver.

(Kort bemærkning).

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg synes såmænd, at hr. Helge Sander gjorde det meget klart. Men jeg må spørge hr. Poulsgaard: hr. Poulsgaard siger, at man kan pege på mange. Vil hr. Poulsgaard her og nu pege på nogle restriktioner, eller kan hr. Poulsgaard alligevel ikke?

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

For ikke at forlænge det, så skal vi måske ikke bede hr. Poulsgaard om at komme herop igen, for jeg tror, at hr. Poulsgaard får svært ved at pege på noget. Jeg vil kun sige, at Ålborgsituationen er fra før dette forlig blev indgået. Så derfor er det et dårligt eksempel, hr. Poulsgaard.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti hilser med tilfredshed, at de forhandlinger, der har stået på et stykke tid, endte med et godt resultat. Kristeligt Folkeparti mente, at det i længden ville være uholdbart med den situation, vi var inde i, og som hr. Poulsgaard jo sigtede til før. Med dette lovforslag får man frihed til at vælge imellem, hvad man vil, og så er det op til telefonselskaberne igennem hybridnettet at konkurrere på kvalitet og på den måde være med til at sælge produktet.

Kristeligt Folkeparti er helt klart af den mening, at skulle det tvinges igennem, at man skulle have én bestemt løsning, så ville

det simpelt hen skabe så megen utilfredshed alene ved det, at man ikke kunne få lov til selv at vælge. Nu vil det så vise sig, hvor mange der i realiteten ville tage det. Også det, at parabolerne blev så billige, spiller ind.

Og så det andet spørgsmål, beskyttelse af mindretallet. Det er meget vigtigt, at det er kommet ind, og det er også vigtigt, at det bliver fulgt op, sådan at man sikrer brugerne en medindflydelse.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg synes jo nok, at frihedsglæden er blevet lidt vel stor heroppe blandt de partier, der hidtil har støttet hybridnettet så meget, som de gjorde.

Fru Inger Stilling Pedersen står heroppe og siger, at Kristeligt Folkeparti er helt enig i, at hvis man skulle tvinge folk til at tilslutte sig hybridnettet, ville det være meget dårligt, og det ville Kristeligt Folkeparti aldrig kunne tilslutte sig. Altså, det hænger jo ikke sammen, for her op til jul syntes man jo faktisk, at folk skulle tvinges til at tilslutte sig hybridnettet dér, hvor det var planlagt at det skulle komme. Det samme gælder jo hr. Helge Sander's store lovprisning af den store frihed.

Det kan godt være, at hr. Helge Sander altid er gået ind for den, og jeg ved også godt, hr. Helge Sander af en fejltagelse engang heroppefra kom til at sige, han gik ind for den, men jeg ved også, at hr. Helge Sander fik at vide, at det nu ikke rigtig passede sig i disse forligstider at sige det.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Ja, den korte bemærkning skal også blive meget kort.

Vi ved jo, at hybridnetaftalen var et forlig mellem forskellige partier, som man mere eller mindre varmt var gået ind for, og det er klart, at man må bøje sig for det forlig, man nu kommer frem til, og sige: så er det det bedste, man kan opnå nu.

Men derfor kan man godt have den mening, at det er langt det klogeste ikke at tvinge noget igennem på denne måde, og det kunne altså lykkes, og man kunne overbevise hinanden om, at dette var det rigtige og den eneste vej frem, fordi man ville få så megen

[Inger Stilling Pedersen]

utilfredshed. Jeg mener, rent pædagogisk ville man få det, at folk, der måske egentlig ikke ønskede parabolere, tog dem, bare fordi de ville demonstrere.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg må da også protestere imod fru Ingerlise Koefoeds udtalelse om tvang før jul – det må være jul 1984, der blev tænkt på. Der var ikke tale om tvang. Jeg citerer her fra bemærkningerne til lovforslaget, altså det, vi diskuterer i dag, L 233, side 3, men alle kan jo huske, at det forholder sig på den måde. Der står:

»Den overordnede tidsramme for hybridnettets etablering var fastlagt til 6 år, og det ajourførte plangrundlag var baseret på den hidtidige forudsætning om en gradvis voksende tilslutning fra 30 pct. til 60 pct. over en 6-årig periode i de områder, hvor nettet etableredes.«

Der skulle altså være 30 pct.s frivillig tilslutning, før nogen var tvunget, og de, der så var tvunget, var kun teledistributionerne. Der var ikke nogen borgere, ikke nogen familier, ikke nogen som helst, der var tvunget til at tilslutte sig noget som helst.

Jeg skal benytte lejligheden og det andet minut af den korte bemærkning til at protestere imod hr. Poulsgaards udtalelse om dette lovforslags behandling og om, at der er forskel på folk, altså underforstået forskel på partier, store og små. Jeg synes, det danske demokrati og også sagerens behandling her i Folketinget er præget af, at de små, som mit parti jo også hører til, er overordentlig vel- og ligestillede i taletid og i spørgemuligheder og i debatmuligheder og i indsigtsmulighed med de helt store partier, og jeg synes bare for en ordens skyld, at jeg, når det nu er rejst under dette forslags behandling, vil sige, at fordi hr. Poulsgaard engang hørte til et stort parti, som herligt er svundet ind til at være endog et meget lille parti, så skal han ikke give ondt af sig over de muligheder, han har i dag; de er de samme, som dengang han hørte til de store partier.

Formanden:

Det er et meget stort antal korte bemærkninger ved en første behandling.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er jo rigtigt, at tvang i den forbindelse, som hr. Arne Melchior taler om, var der naturligvis ikke tale om. Der var ikke nogen, der kunne gå ind til mig og sige: værsgo, du skal tilslutte dig hybridnettet.

Men tvang var der jo alligevel på en måde tale om inden for hybridnetplanlægningen, for når folk søgte dispensation for at få en parabolantenne, så fik de at vide, at det kunne de ikke få, fordi de lå inden for et område, hvor hybridnettet ville komme i løbet af 3–6 år. Det er det, jeg taler om, når jeg taler om tvang.

Jeg kunne acceptere, dengang der var fare for, at man kunne komme til at tage brevhemmigheder ind i sit tv, at man ikke uden videre skulle kunne få en parabolantenne, men da det ikke mere var tilfældet, kunne jeg ikke mere acceptere det. Det var på den måde, folk følte, at de var kommet i klemme, og det var det, vi protesterede imod sammen med den del af befolkningen, der også protesterede.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det var somme tider rart, hvis man var helt sikker på, at man snakkede om den samme problemstilling, for jeg snakker om ét, hr. Arne Melchior snakker om noget helt andet.

Jeg har ikke beklaget mig over, at Fremskridtspartiet ikke har samme taletid som andre partier og alle mulige. Det er slet ikke det.

Fru Ingerlise Koefoed rejser sig og siger, at det er uanstændigt at byde Folketingets kulturudvalg så kort tid til at gøre dette lovforslag færdig. Det er ikke et forslag, der skulle hastes igennem.

Hvis regeringen havde villet, kunne vi have haft den lov færdig for flere år siden, men der har simpelt hen ikke været vilje i regeringen. Nu lige pludselig skal det huj hej, vilde dyr gøres færdig. Det var den manglende tid i kulturudvalget, som det gik på, mener jeg.

Så var der nogle, der misforstod mig – jeg talte da tydeligt nok – det kan være lige slemt begge dele. Jeg kritiserede dette lovforslag for manglende frihed, og jeg fik så at

[Poulsgaard]

vide af hr. Helge Sander og fru Annelise Gotfredsen, at der var sandelig frihed.

Jamen så snakker vi ikke om det samme begreb, når vi snakker om frihed. Ved frihed forstår jeg, at det står hver mand og dame i kongeriget frit for at sætte en parabol op uden at skulle spørge både her og dér, lige så vel som jeg ikke skal spørge om, hvilken avis jeg skal holde. Lige meget om det er Det Fri Aktuelt eller B.T. eller hvad, så har jeg lov til det. Det forstår jeg ved frihed, hr. Helge Sander.

Så ved jeg godt, at der kom nogle betalingsproblemer ind: hvordan skal man så få betalt det udenlandske? Det er så en anden problemstilling. Men kom ikke og sig, at det er frihed, så længe jeg skal ud og søge om tilladelse.

Formanden:

Der er endnu to noteret til korte bemærkninger. Derefter får ministeren for kulturelle anliggender ordet, og så går vi over til anden omgang.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det var sådan set et forsøg på at undgå en anden omgang.

Det, der kalder mig herop, er det, som hr. Arne Melchior kalder en justering. Jeg synes nok, at det ord pludselig får en lidt anden betydning, end i hvert fald jeg sædvanligvis lægger i ordet justering.

Min opfattelse af dette lovforslag er, at det er et udmærket forslag. Vi har hele tiden ment, at hybridnetkonstruktionen var forkert. Men det, der egentlig er mit spørgsmål, og som kulturministeren måske kunne tage med, er: hvad er der egentlig overhovedet tilbage af den hybridnetaftale? Behøver vi overhovedet den hybridnetaftale? Der er ikke noget tilbage, for hele konstruktionen i hybridnetaftalen var sammenkoblingen mellem tv og hybridnettet, og den fjerner vi nu.

Så er det da meget fornuftigt, at man ikke siger, at vi ophæver aftalen, men snarere justerer den. Men vi justerer den på en sådan måde, at der ikke er noget tilbage.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Til fru Lone Dybkjær kan jeg kun sige, at det er en meget let sag for ministeren, for det er blot at henvise til lovtæksten, og det burde fru Lone Dybkjær også have sat sig ind i, inden hun tog ordet for anden gang.

Det, som jeg markerede for, var hr. Poulsgaards bemærkninger. Jeg synes, det er meget, meget forkert, hvis der er spor af tvivl om spørgsmålet om restriktionerne. Der er ingen restriktioner. Det er rigtigt, at det kræver en typegodkendelse, for at man kan få lov til at sætte den teknik op for at tage signalerne. Men, hr. Poulsgaard, hvis det er således, at hr. Poulsgaard ønsker at køre bil, så er der fuld frihed til at benytte de danske landeveje, men det kræver altså, at man har et kørekort. Mere er det altså ikke, vi taler om her.

Det eneste, som jeg synes i den forbindelse er værd at tale om, er spørgsmålet om prisen. At der skal betales hvert år, finder vi ikke umiddelbart er nødvendigt. Men at der skulle være restriktioner i det, som vi lægger på bordet her i dag, er en fuldstændig misfortolkning, og det synes jeg bør understreges så kraftigt som overhovedet muligt.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg vil gerne begynde med at udtrykke regeringens tilfredshed med det resultat, der er kommet ud af de fornyede hybridnetsforhandlinger, og som vi nu tager konsekvensen af med det lovforslag, som er til debat i dag. Jeg er glad for, at vi har kunnet nå frem til den, og jeg mener stadig væk, den justering har måttet til, og at den har været rimelig at foretage, fordi en række af forudsætningerne for den aftale, der blev truffet i sin tid, har ændret sig.

Vi har haft nogle udmærkede og konstruktive forhandlinger de fem forligspartier imellem på dette område, hvor vi har arbejdet inden for de forudsætninger, som blev opstillet for de nye hybridnetsforhandlinger, der blev optaget i januar i år. Resultatet er så det, som ligger her, hvor vi kan sige, at vi er nået frem til nogle af de tekniske og økonomiske forudsætninger for en situation med frihed.

Jeg mener i modsætning til hr. Poulsgaard, at der nu på området er den frihed, som kan skaffes på dette område, fordi der trods alt

[Ministeren for kulturelle anliggender]

er nogle begrænsninger, der ligger i, at de satellitter, der bruges, kommunikationssatellitterne, i princippet er satellitter, som bruges til en lukket teletransport, som ikke uden videre er åben. Og det gælder også i et vist omfang for noget af programstoffet, idet der er stillet betingelser, som skal efterleves, f.eks. betaling for dette programstof. Det skal kontrolleres, det er man forpligtet til, når man har stillet den satellittransmissionsmulighed til rådighed, som er stillet til rådighed af de post- og telegrafvæsenere, som er gået sammen om disse satellitsystemer.

Desuden er der spørgsmålet om typegodkendelse, som er nødvendig. Det kender vi også på andre områder, hvor man har teknisk udstyr, som skal opfylde visse specifikationer, for at man kan undgå nogle konsekvenser, som man ikke ønsker, i dette tilfælde f.eks. med hensyn til forstyrrelse af andre telejenester, radiofoni og fjernsyn.

Der er faktisk nogle gode og nødvendige begrundelser for de tekniske begrænsninger, der er, men i princippet er der nu tale om frihed og om konkurrence mellem de forskellige modtagesystemer, enten det er satellitsystemer eller et system af kabelbåret tv-rundsending. Samtidig er de behov, som erhvervslivet kan have til bredbåndskommunikation, imødekommet og sikret.

Jeg vil sige til fru Ingerlise Koefoed, at man i virkeligheden ikke kan sige, at med dette er teleselskabernes drømme om den store fremtid skrinlagt, for når man ser nærmere til, har de drømme mest været til stede hos dem, der var kritiske, og som var modstandere af den plan, som blev lagt ved den form, som hybridnettsaftalen havde i sin første udgave. Det har hele tiden været en markedsbestemt udvikling, hvad også andre ordførere har været inde på, der skulle finde sted, og der har været den nødvendige afgrænsning af økonomien mellem kabelsiden i telefonselskabernes økonomi og den øvrige økonomi. Det er ikke rigtigt at sige, at der har været en sammenblanding, som nu er ophævet. Det har heller ikke været tilfældet tidligere.

Jeg er i hvert fald godt tilfreds med, at vi ikke får et kabelnavn, som det har været foreslået, for jeg synes, det er en urimelig, unødvendig administration med et sådant kabelnavn. Man ville også gribe ind i det, som er den enkelte og de enkelte forenin-

gers opgave at løse, nemlig at tage stilling til for deres egne kabelsystemer, deres egne fællesantenneanlæg, hvilke programmer de vil vælge. Det er grundlaget for vort system herhjemme, at vi har antenneforeningerne, og det er foreninger, som bør have den frihed, og som man ikke skal lovgive om, og man skal ikke blande sig i måden, de kører på. Derfor synes jeg også, det er en rimelig løsning. Jeg er glad for, at vi med Socialdemokratiet er nået frem til en løsning af problemet om mindretalsindflydelse, som består i, at man giver nogle forskrifter og forslag til, hvordan mindretalsindflydelse kan gennemføres i foreninger, når man ønsker det, og at også reglerne for brugerindflydelse har fået den form, de har, således at de går ind som et vilkår med de andre vilkår, som må sættes for en tilladelse til brugen af disse kabelsystemer, som skal gives af ministeren for offentlige arbejder.

Med dette har jeg for så vidt også svaret fru Lone Dybkjær på, hvorfor jeg stadig væk mener, at der er tale om en hybridnettsaftale, for der er stadig væk en aftale, der fastsætter nogle rammer og ønsker for udbygningen af kabelsystemer her i landet, for nedlægning af lysledere, for mål, der skal nås, inden for bestemte grænser til 1991, som de fem partier er enedes om. Jeg mener stadig væk, at det er med god grund, at vi taler om en justering af den hybridnettsaftale, vi nu fører videre, og som jeg regner med, netop når vi nu har fået den rimelige konkurrencesituation frem, vil udvikle sig med, som hr. Arne Melchior var inde på, større hast, end det hidtil har været tilfældet.

Tastesen (S):

Jeg har to bemærkninger i denne runde. Den første skal være til ministeren – om et kabelnavn. Principielt har vi fra Socialdemokratiets side ønsket, at man fra starten fik et kabelnavn. Om udviklingen vil vise, at det ikke er nødvendigt, beror på det decentrale system, som nu bygges op omkring antenneforeninger og brugerindflydelse osv. Vi vil selvfølgelig iagttage udviklingen og se, hvad der sker her. Hvis det viser sig at køre, som vi ønsker det, er der selvfølgelig ikke behov for et kabelnavn, men i forbindelse med de mange programtilbud, der kommer fra nabo-lande, fra satellitterne osv., kan der efter vo-

[Tastesen]

res mening opstå nogle problemer, som skal løses centralt. Vi venter og ser på, hvordan udviklingen går, og vi har selvfølgelig frihed til at vende tilbage til det problem, hvis det skulle vise sig at være nødvendigt.

Min anden bemærkning skal være til fru Lone Dybkjær, som siger: hvad er der egentlig tilbage af hybridnettet? Hybridnettet er tilbage med hele den målsætning, hybridnettet har haft fra sin start, og det er fastslået ved den justering af aftalen, som har fundet sted. Efter aftalen skulle der alligevel have fundet en justering sted efter tre års forløb. Nu gjorde ting, som kom i forbindelse med parabolhistorien, at det blev på et noget tidligere tidspunkt. Man får nærmest det indtryk, at fru Lone Dybkjær ikke har læst de bilag, som følger med lovforslaget, og det kan der måske være gode grunde til på grund af Folketingets travlhed, men faktisk er det helt klart slået fast, at i hybridnetforligets målsætning, nu konkretiseret ved udgangen af året 1991, forudsættes det, at den er opfyldt i alle kommuner, som har behov for bredbåndskapacitet, og at de gennem hybridnettets fremføring til kommuneporten vil få denne mulighed. Jeg synes, at det er denne ret så væsentlige målsætning, der fastholdes i denne forbindelse.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er altid nemt at påstå over for sine kolleger, at de ikke har læst tingene, men derfor behøver det ikke være sandt. Det kan også tit være et relativt billigt argument, som det kan være nødvendigt at anvende, når man ikke har andet.

Det er fuldstændig som hr. Arne Melchior, der siger, at nu vil der komme et bredbåndsnit i 1990'erne. Ja, det ville der være kommet alligevel. Der er intet af det, der sker her, der ikke ville være sket alligevel. Det er det, der er hele mit hovedsynspunkt, og derfor er der ikke andet end pap og papir og ord tilbage af den hybridnetsaftale.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Hybridnetsforliget er også i sin oprindelse et forlig mellem markedssynspunktet og planlægnings-synspunktet, og det er en juste-

ring af markedssynspunktet og planlægnings-synspunktet. Planen er stadig væk med i den tekst, der ligger her, således at der er den brede hensyntagen også til de tyndt befolkede områder, de mere fjertliggende kommuner, som ellers ville blive tilsidesat, hvis det udelukkende var de rene markedssynspunkter, som skulle ligge til grund.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det vil altså sige, at hr. Tastesen mener, at de offentlige institutioner, der varetager dette område, alene anlægger markedsmæssige synspunkter.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

I en kort bemærkning vil jeg gerne have lov til at sige tak til Folketingets partier, fordi de nu ændrer denne lovgivning, sådan at den bliver noget mere liberal. Det er lidt trist, at man ligefrem skal være tvunget til at provokere og faktisk bryde loven, for at Folketingets partier lytter efter, hvad folk i almindelighed mener. Min parabol har fået temmelig meget omtale. Den var klart opstillet ulovligt. Grunden var alene den, det er vist nok sagt tidligere, at hvis man vil bevare en hemmelighed, skal man bare sige den fra Folketingets talerstol. Det er egentlig trist, at man ligefrem skal bryde loven og provokere for at få lovgivningen ændret. Men som sagt, jeg vil gerne på både nuværende og tidligere og fremtidige parablejeres vegne sige tak for den liberalisering, man her er i gang med.

Formanden:

For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at samtlige medlemmer af Folketinget har skrevet under på at ville overholde grundloven.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt tage fat på et par af de ting, som kulturministeren sagde. Jeg vil for det første stille mig meget tvivlende over for spørgsmålet, om de enkelte fællesantenneanlæg nu egentlig også har den reelle mulighed for at vælge, hvilke programmer de vil have ind i deres fællesantenneanlæg. Det er jo

[Ingerlise Koefoed]

ikke sådan, at fællesantenneanlæggene selv er repræsenteret dér, hvor man slutter kontrakterne herom. Det var jo en væsentlig grund til, at vi ønskede at få dette kabelnævns eller en sammenslutning af fællesantenneforeningerne, sådan at det var fællesantenneforeningerne selv, der var med til at vælge. Derfor ønsker vi stadig væk, at der skal nedsættes et kabelnævn, hvor fællesantenneforeningerne er repræsenteret, sådan at de er med til fra starten at bestemme, hvilke programmer vi overhovedet skal tage ind her i landet.

Noget andet, jeg gerne ville spørge om, var, hvad der egentlig nu står i det nye hybridnettsforlig, som ikke var noget, som man kan lave som en ændring af radioloven, hvad man jo gør: spørgsmålet om brugerindflydelse, spørgsmålet om medbestemmelse, spørgsmålet om typegodkendelse osv. osv. Det var i øvrigt noget, der kunne fremgå af den planlægning, som man laver for udbygning af bredbåndsnettet her i landet.

Jeg mener ikke, at bredbåndsnettet, som skal være udbygget inden 1990'erne, kan nå alle vegne hen, og hvis det ikke kan det, så skal trafikministeren sørge for, at det kan det. Jeg mener ikke, det har noget med lovgivning at gøre. Det er en almindelig planlægning, som man kan vedtage i en regering, og man kan sige til erhvervslivet, at nu ligger det altså sådan. I skal bare klage, hvis vi ikke overholder disse aftaler. Det har ikke et suk med lovgivning at gøre. Det har ikke et suk at gøre med, at nu er man blevet enige om et andet hybridnetforlig, og nu lovfæster vi det.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

I spørgsmålet om kabelnævn består den gamle uenighed i vurderingen af nødvendigheden eller ikke, ønskeligheden eller ikke, mellem fru Ingerlise Koefoed og mig uforandret, kan jeg forstå. Det er de samme argumenter, der fremføres, så jeg skal undlade at repetere mine.

Men til det sidste spørgsmål siger jeg, at man er da nødt til at have disse ting ind i loven om radio- og fjernsynsvirksomhed, fordi det er et lovgivningsanliggende. Hvordan man må forholde sig med nedtagelse af programmer fra de kommunikationssatellitter, der er tale om, gjorde jeg rede for et øje-

blik siden i et svar til hr. Poulsgaard om, hvorfor der er en nødvendighed i at have disse bestemmelser, fordi det faktisk er et område, hvor vi har nogen forpligtelser, som skal påses overholdt, og derfor må de stå i radioloven.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er klart, det sagde jeg også. Jeg sagde, at der ville komme nogle ændringer af radioloven, og de kommer her, men jeg vil stadig vove at påstå, at hybridnettet som sådan ikke eksisterer mere, det kan etableres eller ikke etableres, men det er ikke et spørgsmål om lovgivning. Det er klart, at man skal have nogle regler om typegodkendelse og alt det dér, og det nævnte jeg. Der skal være nogen muligheder for, at man kan tage de forskellige ting med, men det kunne man have lavet for længe siden med en ændring af radiospredningsloven uden alt det om hybridnet. Jeg vil stadig væk påstå, at bredbåndsudbygning ikke kommer radiospredningsloven ved. Man kunne bare have aftalt, hvordan man ville lave det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 154:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af uddannelseskapaaciteten på lærerseminarierne.

Af Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.
(Fremsat 21/4 87).